ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА БЕЗПЕКА 03.03.2023 | Пітер Джуул

Вибороти мир в Україні

Гарантії безпеки для Києва й членство в НАТО є єдиним шляхом до стабільності в Європі після припинення бойових дій

Упродовж останнього року значна частина американських політичних дискусій і дебатів, які стосувалися війни в Україні, були зосереджені на тому, яку зброю, як швидко та в яких кількостях потрібно постачати Києву. Проте Сполучені Штати мають не лише надати Україні інструменти для відбиття жорстокого вторгнення Росії, а й почати міркувати про те, яким буде направду стабільний мир, якщо і коли бойові дії завершаться.

Це не означає, що треба вимагати негайних переговорів між Україною та путінським режимом у Москві, який досі налаштований на завоювання, а надто не варто погоджуватися на тимчасове припинення вогню. Перше у кращому випадку виявиться даремним, із огляду на поточну ситуацію на полі бою, а друге тільки дозволить Путіну перегрупуватися перед відновленням бойових дій. Увесь минулий досвід – у Сирії та інших країнах – фактично свідчить про те, що Кремль вважає дипломатичні переговори, домовленості про припинення вогню та навіть офіційні договори про контроль над ядерним озброєнням не більш як тимчасовими заходами, від яких можна запросто відмовитися, витиснувши всю тактичну користь.

Якщо українська армія просто виб'є російські війська з території своєї країни, це теж не принесе миру

Сполученим Штатам та їхнім союзникам не варто очікувати, що Київ сяде за стіл переговорів із режимом, який заперечує право України на існування як суверенної та незалежної держави, і який, за всіма ознаками, як і раніше, сповнений рішучості стерти Україну з лиця землі. Для українців ця війна є направду екзистенційною – реальність, яка посилюється з кожною братською могилою, знайденою на звільнених територіях, і з кожним російським ракетним ударом по житлових будинках. Для будь-якого відповідального

українського політичного лідера було б стратегічно нерозумно (серед усього іншого) домагатися меншого, ніж повне виведення російських військ з усієї території України, окупованої з 2014 року.

Проте якщо українська армія просто виб'є російські війська з території своєї країни, це теж не принесе миру.

Саме лише економічне відновлення також виявиться недостатньо ефективним, хоч і буде важливим для загальної відбудови України після цього неспровокованого і жорстокого нападу. Уже досягнуто певного прогресу в організації зусиль із відбудови, причому провідну роль у цьому відіграє Європейський союз. Власне, членство України в ЄС варто розглядати як важливий компонент економічного відновлення країни, навіть якщо лідери ЄС усе ще відмовляються прискорити розгляд заявки Києва. Зі свого боку, Сполученим Штатам слід тиснути на ЄС та його країни-члени, щоб вони якнайшвидше прийняли Україну до своїх лав. Американські дипломатичні зусилля та допомога також мають переконати Київ у важливості якнайшвидшого проведення реформ, необхідних для вступу до ЄС.

Однак саме економічне відновлення матиме мало сенсу, якщо Україна залишатиметься вразливою перед російською агресією – а вона буде ще більш вразливою, якщо під своїм контролем Кремль залишить частини української території, захоплені з 2014 року. Якщо Сполучені Штати та їхні союзники не хочуть, аби в Україні відбулося те, що можна було б назвати вихваляннням припинення вогню, вони мають надати Києву цілком конкретні гарантії безпеки, коли завершиться ця війна. Членство в НАТО для України є найкращим із можливих варіантів, хоча воно, імовірно, вимагатиме гарантій від членів Альянсу, що володіють ядерною зброєю – Сполучених Штатів, Франції та Великої Британії – у проміжку між подачею Києвом заявки на вступ і офіційним вступом до НАТО.

Будь-яка дипломатична угода про припинення війни має також включати чітке визнання Москвою права України на вступ до НАТО або будь-якої

Ці гарантії, в свою чергу, вимагають повного повернення України до міжнародно визнаних кордонів, які існували до 2014 року, шляхом звільнення чи переговорів. Будь-яка дипломатична угода про припинення війни має також включати чітке визнання Москвою права України на вступ до НАТО або будь-якої іншої безпекової структури, яку Київ вважатиме за потрібне

іншої безпекової структури, яку Київ вважатиме за потрібне обрати

обрати. Простих «запевнень» у безпеці України на кшталт тих, що містяться у вкрай недосконалому Будапештському меморандумі, підписаному 1994 року, явно недостатньо, і з боку уряду в Києві було б вельми нерозумно покладатися на щось менше, ніж чіткі, офіційні гарантії безпеки з боку НАТО або держав-членів, які мають ядерну зброю.

Дійсно, ці гарантії безпеки стануть основою будь-якого стабільного і тривалого миру, що виникне після війни. Вони допоможуть застрахувати Україну від майбутньої російської агресії і водночас стримуватимуть Москву від здійснення такої агресії. Попри всі марні погрози, сам Путін ретельно уникав прямої військової конфронтації з країнами – членами НАТО або агресії проти них як до, так і під час нинішнього конфлікту. Видається, що він як мінімум усвідомлює, наскільки катастрофічні наслідки матиме відкрита боротьба з НАТО і США як для Росії, так і для його власного режиму.

Америка взяла на себе зобов'язання щодо підтримки Києва та його остаточної перемоги. Вороття немає.

Саме це пояснює військові цілі Америки в Україні: у ході війни перемога України, а також формальний післявоєнний союз із Києвом стали єдиним прийнятним результатом для американських інтересів і єдиним способом забезпечення стабільного, довготривалого миру, якого можна досягти після цього кровопролиття. Це означає не лише поразку Росії, а й те, що вона не зможе лютувати по всій Європі та розпочати нову війну проти України. Це також наочно продемонструє, що неприхована агресія не тільки є невигідною, а й призводить саме до того сценарію, якого агресор найбільше боїться.

Подобається це комусь чи ні, але Америка взяла на себе зобов'язання щодо підтримки Києва та його остаточної перемоги. За останній рік Сполучені Штати й союзники пообіцяли надати Україні сучасну реактивну артилерію HIMARS та ракети GLSDB, бойові машини піхоти, такі як Bradley та Stryker, передові зенітно-ракетні комплекси Patriot та IRIS-T, а тепер і безліч сучасних танків, таких як Leopard 2, Challenger 2 та M1 Abrams. Вороття немає.

До того ж поразка України або територіальний компроміс (за

винятком, можливо, переговорів про врегулювання статусу Криму) стали б катастрофічними для стратегічних інтересів самої Америки. Ми однозначно зацікавлені в беззаперечній поразці путінської агресії, але не менш важливим є те, щоби країна-агресор не отримала нові території в ході ведення війни. Це призвело б до нестабільності в Європі, позаяк Кремль неминуче прагнув би реваншу з Києвом, а також шукав би можливостей для цього в усьому світі.

Якими у найближчій перспективі будуть наслідки для Сполучених Штатів?

Насамперед США та їхні союзники мають чітко усвідомити, що всеохопною метою політики є звільнення всієї території України, якою вона була до 2014 року. Це може відбутися як військовим шляхом, так і за допомогою переговорів, але в обох випадках Україна повинна мати потенціал, необхідний для того, щоб витіснити російські війська. Серйозна дипломатія матиме шанс лише тоді, коли Україна створить реальну військову загрозу російським позиціям на Донбасі та в Криму; виступати за переговори за відсутності такої загрози – це, по суті, означає закликати до перемоги Росії, що завдасть серйозної шкоди американським інтересам.

Політики США й союзники розуміють, що треба надати Україні всі можливі військові інструменти, необхідні для перемоги, і зробити це потрібно якнайшвидше. А саме: літаки F-16, ракети великої дальності ATACMS та інші засоби, необхідні для того, щоб загрожувати військовим позиціям Росії в Україні. Навіть якщо Пентагон вважає, що зараз вони не потрібні Україні, Сполучені Штати та їхні союзники мають принаймні почати тренувати українців працювати з цими системами озброєнь, аби вони були готові використовувати їх, коли американські та європейські політики змінять свою думку, а це станеться неминуче.

Як тільки Сполучені Штати та союзники зроблять абсолютно все для військової підтримки України, вони чи не вперше за весь час конфлікту отримають реальні дипломатичні важелі впливу на Кремль. Безперечна підтримка Києва дасть Путіну безпомилковий і неймовірно важливий сигнал, що США та їхні союзники віддані Україні безповоротно і надовго. Росія не може перемогти в Україні, і для Путіна було б краще вести переговори про пристойний вихід із України, якщо він хоче уникнути повного приниження. Однак зараз Кремль усе ще вважає, що Росія може переважити Сполучені Штати та їхніх союзників – можливо, сподіваючись, що республіканці в Конгресі скоротять військову допомогу Україні, або очікуючи, що майбутні вибори поставлять пропутінських політиків на чолі країн –

членів НАТО. Саме Сполученим Штатам і союзникам належить довести Путіну, що він глибоко помиляється.

Нарешті, основа для можливого членства України в НАТО і тимчасових гарантій безпеки має бути закладена як усередині країни, так і в Європі. Схоже, певною мірою це відбувається органічно, позаяк за членство України в Альянсі виступають різні діячі – від новообраного президента Чехії до колишнього держсекретаря США Генрі Кіссінджера, який раніше був проти цього рішення.

Було б помилкою вважати, що членство України в НАТО – або навіть тимчасові гарантії безпеки з боку США, Франції та Великої Британії – настане так само швидко, як нещодавній вступ Швеції та Фінляндії. Давні політичні розбіжності всередині НАТО, які проявилися під час скандалу з наданням танків Leopard, найвірогідніше, знову виникнуть, якщо і коли Альянс розглядатиме питання про потенційне членство України. Кремлівська пропагандистська машина, безсумнівно, знову запрацює на повну й видасть на-гора примару ядерної війни за підтримки самопроголошених реалістів у Сполучених Штатах і Європі, які досі наполягають на тому, що необхідно задовольнити російське прагнення до відновлення імперії.

Але насправді гарантії безпеки і членство в НАТО для України є довгостроковою інвестицією в стабільність і безпеку Європи. Сполучені Штати та їхні союзники можуть здобути мир, зробивши Україну непривабливою і неапетитною мішенню для майбутньої російської агресії та імперської експансії. Як зазначила прем'єр-міністерка Фінляндії Санна Марін у січні цього року, Росія не вторглася б в Україну ні в 2014, ні в 2022 році, якби Київ уже був членом НАТО.

Упродовж двох десятиліть путінська Росія сіяла смерть і руйнування в усьому світі, роблячи все можливе, щоб знищити демократію – в тому числі Сполучені Штати. Перемога України над Росією і членство в НАТО – це найкращий шанс, який США та їхні союзники мали за довгий час, щоб знешкодити Путіна і стримати російський авантюризм. Це не лише усуне гостру загрозу європейській безпеці та американським інтересам, але й захистить демократію, що зароджується в Україні, та посилить стратегічні позиції Америки у світі.

І це саме та можливість, яку не можна собі дозволити втратити.

Переклад з англійської Ірини Савюк

Оригінал статті вийшов у The Liberal Patriot.

Пітер Джуул

Пітер Джуул (Peter Juul) – політолог. Він спеціалізується на аналізі зовнішньої політики, військових програм та стратегій національної безпеки США.